Näringsutskottets betänkande 1983/84:31

om godkännande av 1983 års internationella avtal om tropiskt timmer (prop. 1983/84:121)

Ärendet

I proposition 1983/84:121 (utrikesdepartementet) har regeringen – efter föredragning av statsrådet Mats Hellström – föreslagit riksdagen bl. a. att (1) godkänna 1983 års internationella avtal om tropiskt timmer.

Därutöver innehåller propositionen förslag i en med avtalet sammanhängande anslagsfråga. I den delen behandlas den i utskottets betänkande NU 1983/84:32 (punkt 1).

Med anledning av propositionen har väckts en motion, som redovisas i det följande.

Propositionen

Inom ramen för det s. k. integrerade råvaruprogrammet, som tillkom efter beslut år 1976 av Förenta nationernas konferens om handel och utveckling (UNCTAD), har inom Förenta nationerna förts förhandlingar om ett internationellt avtal om tropiskt timmer. En överenskommelse om ett sådant avtal nåddes i november 1983. Avtalet avses träda i kraft den 1 oktober 1984 och gälla i fem år.

Genom avtalet skapas en internationell organisation för tropiskt timmer, vars huvuduppgift är att kanalisera medel till projekt inom områdena forskning och utveckling, skogshushållning och återplantering, ökad vidareförädling inom producerande u-länder samt förbättrad marknadskännedom.

Motion

Yrkande

I motion 1983/84:2656 av Sten Sture Paterson m. fl. (m) hemställs att riksdagen

1. som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om riktlinjer för Sveriges arbete inom ramen för FN:s internationella avtal om tropiskt timmer,

2. som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om SIDA:s hjälpverksamhet.

Motivering

Motionärerna framhåller att exporten av tropiskt timmer i huvudsak är inriktad på ett fåtal eftersökta trädslag och att en mycket liten del av det timmer som avverkas blir tillvaratagetet och exporterat. Den kraftiga avverkningen har skapat stora problem i producentländerna, anför de. Återplanteringen av ny skog är dålig. Öknar och ökenliknande områden vinner terräng. Utnyttjandet av de tropiska skogarnas resurser måste, säger motionärerna, ske utifrån ett mera långsiktigt perspektiv. Ökad hänsyn måste tas till miljöfaktorer. Motionärerna vill understryka nödvändigheten av samarbete mellan den nya internationella organisationen för tropiskt timmer och andra organisationer, bl. a. FN:s miljöprogram (UNEP). Sverige bör, uttalar de, i arbetet inom ramen för det nya avtalet verka för ökad miljöhänsyn, starkare inriktning på återplantering av skog, bättre utnyttjande av skogsråvaran samt ökad satsning på internationell forskning rörande vegetationens inverkan på nederbördsklimatet och vegetationsbältenas utbredning. Den svenska ratificeringen av avtalet aktualiserar dessutom, säger motionärerna, vikten av att styrelsen för internationell utveckling (SIDA) och styrelsen för u-landsforskning (SAREC) i sin hjälpverksamhet medverkar till den utveckling som är den nya organisationens mål.

Utskottet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att Sverige skall ansluta sig till 1983 års internationella avtal om tropiskt timmer.

I anslutning till propositionen framförs i motion 1983/84:2656 (m) synpunkter på Sveriges arbete inom den internationella organisation för tropiskt timmer som bildas genom avtalet och på den biståndsverksamhet som bedrivs av styrelsen för internationell utveckling (SIDA). Motionärerna vill att riksdagen skall rikta uttalanden i dessa ämnen till regeringen. Innebörden av de tilltänkta uttalandena framgår av referatet i föregående avsnitt.

Frågan om miljövård i det svenska u-landsbiståndet har av huvudmotionären tagits upp i en motion som väcktes under allmänna motionstiden och i vår behandlas av utrikesutskottet. I den motionen berörs särskilt hur skogar och andra vegetationstyper utvecklas i Afrika, och förslag väcks om att SIDA i sin biståndsverksamhet skall ge ökad vikt åt skogsplantering och rehabilitering av vegetation. Motionären efterlyser där också en utvecklingsplan för miljöfrågor i SIDA:s verksamhet. Näringsutskottet hänvisar till den behandling som de angivna frågorna sålunda kommer att få i annat sammanhang.

Vad gäller de allmänna önskemål som i den nu aktuella motionen framställs om ökade insatser på miljövårdens område inom ramen för den nya organisationen för tropiskt timmer vill utskottet fästa uppmärksamheten på vad föredragande statsrådet anför i propositionen. Från svensk och

nordisk sida har man, säger han, tagit mycket aktiv del i förhandlingsarbetet och därvid starkt betonat skogshushållning, återplantering och miljöhänsyn. Utskottet utgår från att samma ambitioner kommer att prägla Sveriges medverkan i arbetet inom organisationen. Med anledning av vad motionärerna yttrar om samarbete med FN:s miljöprogram (UNEP) vill utskottet påpeka att artikel 14 i avtalet uttryckligen anbefaller åtgärder för samverkan med UNEP. Utskottet finner motionens syfte lovvärt men anser, mot bakgrund av vad nu sagts, att det inte är motiverat att riksdagen gör något särskilt uttalande på grundval av motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. med bifall till proposition 1983/84:121 moment 1 godkänner 1983 års internationella avtal om tropiskt timmer,
2. avslår motion 1983/84:2656.

Stockholm den 24 april 1984

På näringsutskottets vägnar
NILS ERIK WÅÅG

Närvarande: Nils Erik Wååg (s), Tage Sundkvist (c), Staffan Burenstam Linder (m), Gunnar Nilsson i Stockholm (s), Lilly Hansson (s), Lennart Pettersson (s), Wivi-Anne Radesjö (s), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Jörn Svensson (vpk), Per-Richard Molén (m), Sivert Andersson (s), Ivar Franzén (c), Bo Finnkvist (s) och Lars Ahlström (m).

minab/gotab 78481 Stockholm 1984